

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 20 de febrer del 1934

SUMARI

S'obre la sessió a dos quarts de sis i cinc minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

A proposta de l'honorable senyor President, i després d'unes manifestacions del senyor Conseller de Cultura, en nom del Govern, la Cambra acorda consti en acta el sentiment de Catalunya per la mort del rei Albert I, de Bèlgica.

Ordre del dia:

El senyor Ruiz i Ponseti formula un prec a la Presidència relacionat amb el funcionament de les Comissions parlamentàries.

Resposta de l'honorable senyor President.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Finances sobre el projecte de Llei de transferències de crèdit.

El senyor Conseller de Cultura contesta als senyors Simó i Bofarull i Andreu.

Rectificació del senyor Simó i Bofarull.

El senyor Andreu, en nom dels signants, retira l'esmena.

El senyor Romeva fixa la posició de la Minoria que representa respecte del problema que plantejava l'esmena.

Manifestacions del senyor Fronjosà, de la Minoria d'Unió Socialista.

Intervenció del senyor Serra i Húnter.

El senyor Conseller de Cultura resta en l'ús de la paraula, per acordar la Cambra suspendre la discussió per tal d'acomiarar l'honorable President de la Generalitat en el seu viatge a Madrid.

S'aixeca la sessió a dos quarts de vuit i dos minuts de la vetlla, un còp llegit l'Ordre del dia per a la sessió de dimecres.

S'obre la sessió a dos quarts de sis i cinc minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi han els honorables senyors Consellers de Finances i de Cultura.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

El sentiment per la mort d'Albert I, de Bèlgica

El Sr. PRESIDENT: Senyors Diputats: La noble nació belga, noble pel que representa en la història, pel que significa a Europa, i sobretot per la generosa acollida que havia donat en les hores adverses de la Dictadura als exiliats catalans, entre els quals es comptaven el nostre primer President de la Generalitat i el nostre Conseller de Cultura i tants d'altres catalans que lluitaren aleshores per la llibertat de la nostra terra, acaba de patir, per culpa d'un accident malaurat, la pèrdua del seu rei, estimat per aquella nació, rei que era un exponent de la democràcia i símbol de la independència belgues.

Per això he de sotmetre a la consideració de la Cambra que acordi el seu sentiment i es comuniqui a la Cambra de Diputats belga.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Cultura.

El Sr. CONSELLER de Cultura: El Govern de la Generalitat no pot romandre indiferent a les paraules que acaba de pronunciar el President, i al dol pel qual està passant la nostra germana Bèlgica.

Naturalment, que nosaltres som republicans i la víctima és un home que era rei. Però, hem de dir que si haguéssim de fer una excepció de pròpia superació la fariem pel rei que acaba de morir a Bèlgica. Gran amic del poble, aquest l'estimava per tot el que ell havia fet a favor seu en hores de triomf i en hores d'angoixa. No és estrany que el Govern de la Generalitat m'hagi dit a mi que m'adherís en nom seu al dol que ara acabo d'expressar per la mort del Rei de Bèlgica, assabentat com està de la meua admiració i del meu agraïment per aquell gran petit poble. Com sabeu tots vosaltres, quan el nostre exili, ens trobàrem a Bèlgica una acollida que no se'ns haurà donat en altres països que, pel seu règim, semblaven més avançats que el de Bèlgica. Bèlgica ens va rebre sempre d'una manera tan hospitalària, que inclús ens acollí en moments que no podia fer-ho. Després de la primera acollida, se'ns donà el passaport d'apatrida i ens el va donar, tal com es donaven aquests passaports, amb la condició que no tornàrem a Bèlgica, a fi de no crear conflictes diplomàtics a aquell país que ens ajudava, en el moment que l'estat espanyol ens tenia negat tota mena de documents i ens vedava tota mena de facilitats. La segona vegada que ens acollí, fou quan els belgues s'assabentaren que nosaltres, de retorn d'Amèrica, ens trobàvem sense saber on anar, perquè Suïssa, sota la reclamació que feia la Dictadura, tampoc no ens volgué rebre. Coneixedors els belgues, que no gosàvem tornar a demanar l'entrada a Bèlgica, se'ns va fer la invitació, oficialment, de què hi tornéssim, que se'ns rebria

amb la mateixa hospitalitat. Jo, en aquest moment, en manifestar el dol del Govern de Catalunya, ho aprofito per a expressar l'agraïment que ha de tenir el nostre poble a Bèlgica, amb la qual té força semblances, tant per l'extensió material, pels costums i per tots els problemes que reveseixen sovint un mateix caràcter, com pels ideals i pels martiris que han passat Bèlgica a través de la seva història en defensa de la llibertat. El President absent, En Macià, sentia un gran fervor per Bèlgica, com tots els catalans que en fórem hostes. I ens fa guardar encara un afecte més especial per aquell país, i per tantes amistats fidels com hi deixàrem el fet d'haver-hi deixat també enterrat un dels nostres companys, En Francesc Català, el trasllat del qual demana ara la gent de Ripoll. La gent de Ripoll trobarà en això l'ajuda del govern i la meua persona. La meua, però amb un xic de recança. Estimo tant Bèlgica, que m'hauria plagut deixar-hi una fita tan sagrada i tan immortal, com representa les despulles d'un germà, perquè perpetués el pas dels catalans exiliats per aquell país i l'aliança entre els nostres dos pobles germans. Si ara, en aquest moment, recordo tot això, és per expressar la meua emoció amb tot el sentiment i tot l'afecte que sentim nosaltres pel poble de Bèlgica.

En nom del Govern, doncs, sumem el nostre dol al de la Cambra i fem arribar aquest sentiment de Catalunya al Govern de l'hospitalària i de la lliure Bèlgica.

El Sr. PRESIDENT: Constarà en acta el sentiment de la Cambra i del Govern.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

Sobre el funcionament de les Comissions parlamentàries

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: M'aixeco per a dirigir un prec a l'honorable senyor President de la Cambra respecte de la forma de funcionar les nostres Comissions parlamentàries. Avui, els Diputats de la nostra Minoria havien estat citats a una mateixa hora, a diferents Comissions, i ens hem trobat que, per estar reunida la Majoria, fins a aquest moment no han pogut celebrar-se les Comissions. Jo demanaria al senyor President de la Cambra que exercités la seva influència sobre el President de la Majoria, per tal que les reunions de Majoria es tinguin en hores que no hi hagi reunions de Comissions parlamentàries; altrament, les Comissions parlamentàries no poden funcionar, car, no havent-hi la Majoria, i havent-hi Minories que s'entesten a no venir a la Cambra, resultem sols els de la Unió Socialista, i és natural que les Comissions no poden entrar en funcions. Tan sols demano que el que ha passat avui no torni a ocórrer.

El Sr. PRESIDENT: És una mica imprevist el prec que formula el senyor Ruiz i Ponseti, perquè, com no ignora la V. S., les Comissions es mobilitzen o marxen d'una manera automàtica, independentment

de la Cambra. Naturalment que la Presidència sempre procura col·laborar en els treballs parlamentaris, portant-hi tot allò que l'experiència i voluntat de la Cambra ha demostrat ésser més eficient per al treball d'ella mateixa. Però faré present el prec que acaba de fer-me el senyor Ruiz i Ponseti, per tal que no es puguin repetir aquestes coincidències d'hores de treball dels Diputats, que impossibilitarien la marxa normal del Parlament.

Continuació de la discussió del Dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei de transferències de crèdit

El Sr. PRESIDENT: La discussió d'aquest dictamen va suspendre's divendres passat, ja que la Cambra semblava que tenia el desig d'escollar la veu autoritzada del senyor Conseller de Cultura.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Cultura.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Senyors Diputats: Trobant-me l'altra dia, involuntàriament, absent del Parlament, es va promoure la discussió d'aquest projecte de transferència que es presenta a la Cambra per a poder atendre les despeses de la Universitat autònoma de Barcelona. Vaig lamentar molt no poder-me alçar tot seguit a defensar, no sols el projecte que es presenta, sinó l'obra del Patronat de la Universitat de Barcelona. No era ben bé, és clar, una defensa el que havia de fer, perquè ni el meu estimat amic Andreu presentava aquesta esmena ni el meu estimat amic Simó i Bofarull feia totes les reflexions que consten al DIARI DE SESSIONS com un atac a la Universitat autònoma de Barcelona, sinó enduts, simplement, d'un bon zel de millorar l'obra del Patronat. És innegable que el problema que plantejaven és un problema tan viu que podia fer semblar, de vegades, que les paraules que ells deien eren preses d'un xic d'apassionament. Jo crec que ho havien d'ésser, perquè ells més que l'ensenyament lliure, en el mal sentit que se li sol donar, defensaven que hi havia d'haver un mitjà que possibilités que, la gent dotada que per raons econòmiques no poguessin cursar els estudis, trobessin la manera de seguir-los. El sentit, no sols del Patronat autònom de la Universitat de Barcelona en aquest problema de l'ensenyament lliure, sinó també del Govern de la Generalitat de Catalunya i d'una manera especial d'aquest Conseller de Cultura, no està tan lluny com pogué semblar del que era en el fons el d'ells.

No voldria jo que en el que digui sobre l'ensenyament lliure semblés, ni de lluny, que cregui que no s'ha de resoldre aquest problema i que s'ha de deixar al marge de totes les solucions de govern i universitàries que prengui el Patronat autònom; no. Precisament un dels punts del programa de la propaganda política que s'ha fet en pro de la República i de l'Estatut de Catalunya, ha estat que un dels deures del nostre Govern, que el més primordial dels deures del nostre Govern dintre l'obra de cultura, era que els nois, siguin de la classe que siguin, siguin del color que siguin, si són dotats, han de trobar mitjans per a dedicar-se als estudis pels quals

sentin vocació. Sí que vull dir, però, que nosaltres no creiem en el que se'n diu l'ensenyament lliure. L'anomenat ensenyament, si ho penseu, veureu que no és propiament cap mena d'ensenyament, sinó el sistema d'assolir un títol, havent estudiat lliurement. I en aquest sistema d'estudi nosaltres hi trobem un greu inconvenient. Nosaltres creiem que les Universitats noves, no sols no s'han de convertir en una mena d'oficines que expendeixin títols, sinó, que s'han de convertir en una mena de laboratoris on s'investigui, on es treballi, on col·laborin els uns amb els altres per a anar aprenent i anar-se entrenant en aquella carrera que s'hagi escollit. Les Universitats noves, per damunt del títol, han de donar un utilatge espiritual, un bagatge de coneixements que faci que aquell home que els ha rebut, no pel títol, sinó per la seva preparació tècnica, pugui lluitar per la vida i per la humanitat.

La tendència aquesta és ja tan general que, avui, a casa nostra ha estat confirmada amb l'orientació que ha donat a la Universitat el Patronat autònom que la regeix, en escollir el professorat. En més d'un cas no s'ha exigit el títol, sinó que n'hi ha hagut prou amb que l'home hagi demostrat amb els seus treballs i amb la seva obra realitzada, que és home de prous coneixements per a ocupar la càtedra que li ha estat encomanada.

També em plau fer constar una altra cosa, gràcies a les dades estadístiques que es varen obtenir, aquest curs, quan es va resoldre la supressió de l'ensenyament lliure. Sovint, quan es parla d'ensenyament lliure, la gran majoria de gent es creu que afecta d'una manera especial els obrers. No; la gran majoria de gent que sol·licita que hi hagi l'ensenyament lliure, no són gent precisament obrera, sinó que són nois de casa bona, als quals els hi era molt més útil no assistir a la Universitat, sinó preparar-se a correuista els darrers temps de curs, i poder assolir un títol universitari, estalviant-se així tot aquell esforç de voluntat que representa assistir cada dia a la classe.

Avui, l'assistència a la Universitat es fa molt més necessària, com ja crec que he dit algunes altres vegades aquí parlant d'aquests problemes universitaris. Abans, l'ensenyament, tant a la Universitat com a l'escola primària, era una cosa morta, de coneixements apresos a base d'una explicació o a base d'un estudi del llibre de text que ben sovint era obligatori, no per raons tècniques, sinó, generalment, per raons econòmiques d'algú. Avui, nosaltres hem de tendir a fer desaparèixer aquesta Universitat. Nosaltres volem que la Universitat sigui com jo he dit, una mena de seminari on es treballi, on s'investigui, i que no sigui purament el llibre, que no sigui purament el professor — que per això, ara, en certes Facultats l'alumne fins té el dret d'escollir el professor —, sinó que sigui la tasca realitzada pel mateix alumne que va a aquella escola.

Nosaltres, en tractar l'ensenyament lliure, varem proposar-nos els diferents mitjans que hi ha per a resoldre que l'home que sigui dotat, pugui tenir mitjans per a dedicar-se a la carrera per a la qual ell senti vocació. Se'ns varen acudir, naturalment, tots els diversos sistemes emprats en altres Universitats modèliques estrangeres. Les unes ho han resolt a base de matrícules

gratuites; les altres, ho resolen a base de subsidis, ja sigui per a beques, ja sigui per a borses de treball, ja sigui per altres sistemes; d'altres n'hi ha, sobretot les nord-americanes, on els alumnes s'auxilien ells mateixos pel mitjà que se'n sol dir d'ajuda pròpia, fent alguns treballs dels que se'n han de fer dintre de la Universitat. El Govern de Catalunya, d'acord amb el Patronat autònom de la Universitat de Catalunya va creure que l'únic sistema que hi havia digne del tot i eficaç, era el sistema de beques. Nosaltres creiem que un obrer que tingui aptitud — i dic un obrer perquè els altres que no són obrers i volen l'ensenyament lliure, en general, no crec que el vulgui amb cap bona intenció, de treball — només podem dotar-lo, dignament, amb el sistema de beques. Nosaltres sabem que, salvant, naturalment, honorabilíssimes excepcions a les quals s'ha referit per dues vegades el meu estimat amic senyor Fronjosà dintre d'aquest mateix Parlament — parlant d'homes que, estudiant lliure, han estat veritables genis dintre de la cultura universal —, salvant, dic, aquests casos raríssims, l'obrer que es veïés obligat a obtenir un títol acadèmic traient-se les hores del treball i del repòs, aquest obrer mai no fora un universitari o, si en fos, seria un universitari d'inferior categoria. Per això ens trobem amb que l'ensenyament lliure ha estat abolit gairebé a totes les Universitats del món. Podríem dir que l'ensenyament lliure és una cosa ben bé espanyola. Jo només en sé un lloc on s'ha guardat aquest ensenyament, que és en algunes universitats d'Anglaterra, però això és també una confirmació del que jo deia abans: el títol obtingut per un estudiant que ha estudiat lliurement, és d'inferior categoria — i ho trobo natural — al títol que ha obtingut un que ha anat a seguir les tasques d'estudi i de laboratori de les Universitats.

Per això nosaltres varem dir: No hem de voler perpetuar aquesta distinció. Si hi ha un obrer apte, si hi ha un obrer dotat, si hi ha un obrer que té vocació, el Govern té l'obligació d'ajudar aquest obrer. Fins a tal punt ens ho varem imposar, que en assignar la partida que volíem dedicar, en el Pressupost que tenim ja fet, a la Universitat autònoma de Catalunya, hi ha una proporció tan gran a favor de la tessi que jo ara aquí sustento, com la següent: La Generalitat de Catalunya pensa dedicar a la Universitat autònoma de Catalunya dos milions i mig de pessetes, i d'aquests dos milions i mig en destina mig milió, completament, absolutament, a beques dedicades a nois que siguin dotats i que tinguin vocació per a seguir una carrera. Ara, que em direu que està molt bé aquest percentatge, que demostra quina és la tendència en aquest sentit del Govern de la Generalitat a favor del sistema becari que vol establir a la Universitat de Barcelona, però que tal vegada ens hem precipitat, que el Patronat s'ha precipitat en voler abolir d'una manera absoluta l'ensenyament lliure. Però jo us contestaré que fóra veritat si no hi hagués una altra part que té aquest problema, que és una part netament política. ¿Qui ens havia de dir a nosaltres, qui havia de dir al Patronat de la Universitat autònoma de Catalunya, qui havia de dir al Govern de Catalunya, que a hores d'ara el traspàs de serveis hauria estat portat amb una lentitud, de la qual jo no vull dir qui n'és culpable, però que és un

fet i és una realitat; qui ens havia de dir que aquesta lentitud havia d'ésser tan gran, que nosaltres ens haviem de trobar avui, tan avançats dintre de l'autonomia de Catalunya, que encara no tenim feta la valoració de serveis, ni poder comptar amb el Pressupost que tenim dret a comptar? Ningú no es podia creure això! Jo mateix m'he de confessar, en aquest sentit, culpable. Al Patronat de la Universitat autònoma de Catalunya jo mateix li havia dit el Pressupost que pensava dedicar-li el Govern de Catalunya. Però com que les coses no han anat, com deia, amb la pressa que esperàvem i teníem dret a esperar que anessin, això fa que s'hagin trobat enguany que no hagin pogut establir ja d'una manera definitiva el sistema becari a la Universitat de Barcelona, i que s'hagin trobat amb una sèrie de casos difícils de resoldre.

Però jo també vull parlar-ne d'aquests casos, perquè també s'han exagerat una mica els casos d'estudiants que s'hagin trobat mancats de poder estudiar, gràcies a aquest retràs pressupostari que obligatòriament ha hagut de sofrir el Govern de Catalunya. S'ha fet una gran campanya, dintre de Barcelona, sobre l'ensenyament lliure. Jo sé que ni l'estimat amic Simó ni l'estimat amic Andreu no es fan, ni de molt lluny, ressò d'aquesta campanya; saben ells del camp que ve i amb les intencions com ha estat feta. Però ha estat tan forta, que ha arribat a crear un ambient a la ciutat, i qualsevol es creuria que aquí hi han uns grans nuclis d'estudiants que han hagut de deixar la carrera perquè a la Universitat s'havia abolit l'ensenyament lliure. No. Tot seguit que es va començar el curs regit pel Patronat autònom de la Universitat, es reclamà amb insistència, per mitjà de la premsa, que tots els que es trobessin en aquest cas que ara jo deia es dirigissin a la Universitat de Barcelona per a poder així estudiar llurs casos i resoldre'ls de la manera més oportuna. Els casos pujaren, entre tot Catalunya, a uns cent cinquanta-quatre o cent cinquanta-set, no recordo exactament la xifra. S'estudiaren detingudament cada un en concret, mirant per què no podien anar a la Universitat, i es resolgueren molts, arrançant-los les hores d'assistència a classe, dispensant-ne d'altres; i fins en alguns que no hi havia manera de resoldre'ls, indemnitzant-los pel que els podia costar no poder seguir els estudis a la Universitat de Barcelona, amb l'esperança que l'any que ve hi haurà ja el sistema becari i que aleshores no hi haurà problema.

De tots aquests casos, descartant aquells que ja es veia, per les notes que tenien i pels informes que s'obrien, que era gent que el que menys desitjava era aprendre, i que l'únic que volien era el títol, d'homes que volien aprendre i que no podien, donades les condicions del treball al qual estaven donats, només n'han quedat vuit o nou per resoldre. Vuit o nou casos, doncs, no són per haver creat aquest ambient que s'ha forjat en la ciutat de Barcelona a favor de l'anomenat ensenyament lliure, a no ésser que es tracti dels grups aquells del carrer, als quals jo em referia, i potser diria millor encara, de la mateixa Universitat, dels grups de certs homes descontents, enduts per llur tendència política que, ara, aquí, no he d'escatir, encara que podria dir ben clarament quina és la raó de llur descontentament.

A la Universitat, a part del que ha fet la Ge-

neralitat dedicant aquest percentatge tan crescut al sistema becarí que s'ha d'establir, també s'ha pensat en l'ensenyament per als obrers. Ja coneixen els cursos universitaris que s'han obert per a obrers, i que es donen a hores del vespre a fi que puguin assistir-hi quan deixen el treball. A més, també s'ha intensificat el nombre de matrícules gratuïtes, que si la Llei de la República les fixa en un 25 per 100, gràcies a l'autonomia de la Universitat de Barcelona, el Patronat autònom ha fet créixer aquest nombre de matrícules gratuïtes d'una manera molt considerable. I m'és grat fer constar que la tendència d'ells és resoldre aquests casos i fer pressió damunt del Govern de la Generalitat perquè les beques siguin ben aviat un fet i no ens trobem més amb aquestes dificultats.

Em direu que hi ha molts estudiants que se'n van a altres Universitats a examinar-se, i d'això se'n fa també un argument en pro de l'ensenyament lliure, en el mal sentit de la paraula. Però jo també us diré que hem d'anar amb compte a veure qui són aquests que, amb massa facilitat, se'n van a Saragossa o a altres Universitats. Jo no diré la raó per la qual hi van, però podeu tots endevinar-la.

El Sr. FRONJOSA : Per la mateixa que al·gú va a Canàries.

El Sr. CONSELLER de Cultura : Per la mateixa que es va a Canàries, exacte. Jo no volia dir-ho, perquè no semblés que, des d'aquest escó del Govern de la Generalitat de Catalunya, m'aprofités per a fer un atac contra cap institució, ni contra ningú, però generalment els que han anat a fora enguany, no són precisament els nois aptes que volien que durés l'ensenyament lliure per a estudiar, sinó que són aquells que durant el curs no estudien i que els semblava que trobarien moltes més facilitats anant a examinar-se a altres Universitats que a la Universitat autònoma de Catalunya.

Hi ha encara una altra raó que jo voldria, també, fer avinent als meus companys de Parlament, i és que el Govern de la Generalitat de Catalunya, com el Patronat autònom de la Universitat, ens hem de captenir, també, en totes les institucions, d'equilibrar d'una manera justa les vocacions de Catalunya i regular-les una mica. Per això, sovint ens trobem amb pobles que demanen amb tota bona fe i amb tot bon zel que els posem un Institut, per exemple, i els diem : No, un Institut, no. Aquí una Escola d'Agricultura, allà una Escola de Comerç, perquè convé i és un deure del Govern, regular les vocacions dels ciutadans de Catalunya. El dia que es donés una excessiva facilitat a l'adquisició de títols, agreujaríem d'una manera formidable un problema que, si estiguéssiu al meu Departament, amb dos mesos d'estar-hi, us donaríeu compte de la gravetat que revesteix. S'està creant, sense donar-nos-en compte, una mena, diguem-ne, de proletariat acadèmic ; hi ha massa títols, hi ha massa advocats, massa metges, massa...

El Sr. FRONJOSA : També hi ha massa manyanys ; mireu quants n'hi ha que no treballen.

El Sr. CONSELLER de Cultura : També és un problema, amic Fronjosa, i sap la V. S. que

ens en captenim, perquè crec que, gràcies a les escoles de pre-aprenentatge i a altres procediments de caràcter social, hem de fer també que no hi hagi massa manyanys, ni massa peletes.

El Sr. FRONJOSA : Altra cosa hem de fer, amic Gassol ; ja en parlarem.

El Sr. CONSELLER de Cultura : Ja en parlarem, però crec que hem de regular les vocacions a Catalunya i que una de les maneres de fer-ho és restringir una mica els títols acadèmics, i això no és purament nosaltres que ho diem, sinó que és una necessitat que es deixa sentir en tots els altres pobles. L'altre dia jo llegia unes disposicions dictades en altres països per a restringir l'obtenció de títols, i per evitar aquest excés d'homes de carrera que hi ha en tots els altres pobles d'Europa.

Per totes aquestes raons, jo demanaria als companys que varen presentar l'esmena que la retressin, perquè també crec que si des d'aquí al Parlament assenyaléssim massa concretament la destinació que volem donar a les subvencions que donguéssim al Patronat autònom de la Universitat de Catalunya, seria com una mediatització de la seva autonomia.

Per les raons que hem dit, desitjaríem que aquesta esmena fos retirada ; i per a major satisfacció dels signants, hem de dir que una bona part de les 250.000 ptes. és dedicada a nou professorat i a personal ajudant. Ja sabem per l'Estatut i per l'organització que s'ha donat a les facultats de la Universitat de Catalunya, que entre el personal que hi ha hi figura el que se'n diu «Ajudants». És el personal que tot just ha acabat la carrera i fa funció d'auxiliar, i és a aquest personal al qual va destinada una part de l'esmentada quantitat que ja ve a ésser una espècie de beca perquè puguin acabar de perfeccionar els seus estudis. Per aquestes raons, disposat a donar tota mena de detalls i informacions als que ho desitgin, jo prego que es retiri aquesta esmena. I al meu amic Simó li prego que no vulgui atribuir a cap desconsideració el fet de què jo no li hagués enviat encara els documents que ell havia demanat. Se'm va dir que ell havia fet un prec ; i, cistretament, vaig pensar que quan ens veiéssim el tornaria a fer i que no es referia a demanar cap classe de documentació. I per això jo esperava veure'l i no li he enviat la documentació que ell m'interessava, que crec que ara ja té, i que declaro que estic disposat a ampliar a fi que tingui els majors coneixements possibles del funcionament intern de la Universitat autònoma de Catalunya.

Aquestes són les reflexions que jo volia fer a la Cambra i que no vull acabar sense repetir una vegada més, que el criteri del Govern de Catalunya i del Patronat autònom de la Universitat de Catalunya, és de resoldre el problema de l'ensenyament lliure de la única manera digna que es pot resoldre, que és creant beques perquè l'home que és dotat tingui mitjans per poguer cursar la carrera que sigui, ho creiem així i tenim un deure de fer-ho, perquè ho hem promès al poble i nosaltres som i volem ser sempre homes de paraula. Fent-ho així, en aquest cas, haurem acabat amb el privilegi que feia que la cultura superior fos patrimoni d'una sola classe. (Molt bé!)

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. ANDREU: Demano per parlar.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Simó i Bofarull té la paraula.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Senyors Diputats: Aquesta Minoria, i la Cambra em penso que també, agraeix al senyor Conseller de Cultura l'amplitud que ha donat en contestar les objeccions de principi que vàrem fer en la darrera sessió; però, malgrat de la coincidència en molts dels punts i en la forma d'enfocar-los i sentir-los, el senyor Conseller de Cultura ens haurà de permetre alguns repars, al sol efecte de què constin en acta per a salvar la nostra posició.

Nosaltres no hem defensat mai l'ensenyament lliure, ni hem sentat cap tesi; ni tan sols hem entaulat el debat des del punt de vista tècnic ni pedagògic ni social sobre l'ensenyament lliure o claustral. No hem volgut venir a fer aquí ressò de cap campanya, però hem estat nosaltres perceptibles a un ambient. Nosaltres som susceptibles de qualsevol cosa que pugui semblar un esquitx d'injustícia, i per això hem vingut aquí a demanar aclariments; i ens va semblar que l'única manera de demanar-los era oposant-nos a la transferència.

Restricció de títols? Quin dubte hi ha! Amb les fornades de lletrats, de mestres, de *galenos*, (*Rialles*.) que van parir cada any les Universitats ibèriques, es forma per un costat aquest proletariat acadèmic a què feia referència el senyor Conseller de Cultura; i per altra banda es crea un planter de polítics d'ofici i també un planter de cacics de pobles i alhora s'engendra l'afició a l'empleomania.

Sí; estem d'acord. I tant restringiria els títols, que els suprimiria tots. Llibertat professional, en forma que qualsevol ciutadà, després d'un reconeixement mèdic estrictament frenològic a fi de determinar si està en els seus cabdals sentits, pogués exercir la professió que vulgués, metge, químic, àdhuc alquimista, que són els que guanyen més diners, arquitectes, enginyers, advocats, *obstetres*, capellans: la professió que vulgués. (*Rialles*. *Algun senyor Diputat li diu quelcom que no es percep bé*.) Per capellans no anem, ara; però en fi: llibertat professional, però, obligació d'exercir-la a consciència, honorablement i amb llibertat d'obtenir, no un títol, sinó deu títols. Perquè els títols que s'exhibeixen a la tarjeta, a la porta i damunt de la butaca del despatx, són una garantia oficial, però això no vol dir que una persona que no tingui una garantia oficial no pugui tenir més ciència. I el públic seria el que donés la seva confiança a aquell senyor que fa d'Advocat però que, tot i no tenint el títol oficial d'Advocat, sap exercir la professió d'Advocat molt millor i amb més eficàcia que un Advocat amb títol oficial i que en el curs de la seva carrera ha obtingut trenta matrícules d'honor en altres tantes assignatures.

¿Com han sortit de les Universitats la immensa majoria de les generacions que hi han passat? En el meu temps, en la Universitat no solament no s'aprenia res, sinó que ni tan sols es sortia amb la única adquisició que tal vegada podia obtenir-se, que és l'afició a l'estudi; se'n sortia aborrint els estudis, aborrint els llibres i sense saber fer una deman-

da de deshauci ni de divorci, encara que aleshores disortadament no existia la Llei del Divorci. Però ¿què en treurem de restringir els títols i fer que els facultatius catalans surtin model·lics d'aquesta model·lica Universitat que nosaltres desitgem crear, si hi ha la reciprocitat de títols, reciprocitat de títols amb l'Amèrica del Sur, no precisament amb l'Amèrica del Nord, i en aquesta Universitat que no ha estat atacada pel senyor Gassol, no obstant haver-se recordat des d'aquests bancs, però que sembla que segueixen aquests procediments que nosaltres volíem desterrar? Aleshores, nosaltres tindriem ja aquella tranquil·litat de consciència i aquella satisfacció històrica d'haver introduït a Catalunya una innovació necessària i saludable, però la competència lliure dels títols de l'Estat emesos per altres Universitats, no la podem nosaltres evitar. S'hauria de modificar en tot cas l'Estatut. Jo no l'hauria fet com està, però no se'm va consultar quan va fer-se. (*Rialles*.) La Universitat-seminari és ideal, quin dubte hi ha! Però l'ideal es forma, i és clar que hauríem de començar per formar els catedràtics; però no podem fer més que tirar mà del material que trobem. Molt pot influir-hi la intervenció de les associacions professionals d'ensenyament.

Jo, però, no he sentit parlar per res de la transferència. Molt instructiu ha estat el discurs del senyor Conseller de Cultura, i me'n felicito, perquè dona lloc a aquests aclariments, però, si no recordo malament, l'altre dia jo vaig dir que el dictamen solament parla de la possibilitat d'extraure diners d'una partida i situar-lo en una altra, cosa que no caldria discutir-la, perquè nosaltres tenim plena seguretat en la marxa crematística del Govern i, per tant, es pot acordar, però jo vaig demanar el Presupost de la Universitat autònoma i aquest no ha vingut. Jo he tingut el gust de rebre fa una hora aquesta documentació (*Mostra uns documents*.), per la qual resto molt agraït, i procuraré estudiar-la, però en aquests moments no he pogut fer més que passar la vista per damunt d'uns estats de xifres i em sembla que es tracta d'un projecte de pressupost, aquell al qual feia referència el senyor Conseller de Cultura, que xifrava en dos milions de pessetes...

El Sr. CONSELLER de Cultura: Dos milions i mig. Ja us ho explicaré, si així ho desitgeu.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Jo solament hi veig les xifres que fan referència a les despeses, però no el detall d'ingressos que jo havia interessat. Si em permet el senyor Conseller de Cultura i la Cambra, jo, sense entendre molt d'aquestes coses — com de res —, preguntaria per què no s'estableixen uns drets de matrícules geomètricament progressives i d'acord amb la posició social de l'estudiant; la cèdula s'ha de pagar segons la font de riquesa. ¿Per què, doncs, ha de pagar igual un senyor que fa un sacrifici per a estudiar que un altre que tindrà més diners? ¿No seria més just, doncs, que les matrícules, els drets d'examen, seguisin una trajectòria geomètricament progressiva a la posició social de l'interessat o dels seus pares?

El destí de 250 mil pessetes al pagament només que d'auxiliars ajudants...

El Sr. CONSELLER de Cultura: Personal i ajudants.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: ... em sembla un xic excessiu, perquè jo he de creure que el personal.

actual deu estat encara pagat per l'Estat espanyol, no havent estat transferida la part financera d'instrucció pública. Avui, bé hi deuen haver auxiliars. Jo recordo que nosaltres teníem també uns auxiliars, molt simpàtics, que tampoc no venien a donar classe, i resulta que no venien els catedràtics ni els auxiliars (*Rialles.*), per bé que em sembla que tenien una assignació anual de 3,500 pessetes.

Jo no he seguit el desenvolupament de la Universitat de Barcelona en aquests darrers anys, però em sembla haver llegit quelcom sobre concursos i oposicions per al nomenament de nous auxiliars. ¿Per què no s'espera que aquest règim estigui del tot implantat per a anar a la despesa ocasionada per aquests auxiliars? Nosaltres ens fem càrrec de la bona voluntat del Govern i sobretot de les notícies que ha donat el senyor Conseller de Cultura, que ens faran variar d'actitud, sinó de criteri. Ha dit que les dretes feien aquesta campanya, i aquest és per a nosaltres un argument de major excepció. Salvant, doncs, el nostre criteri i amb les salvetats indicades, donarem els nostres vots.

Però a nosaltres el que ens interessa és una cosa que no serà fins d'aquí a uns anys. Els becaris, ¿qui els ha de designar avui? Els Instituts? S'han de fer unes oposicions? I el que no pugui obtenir beca i vulgui estudiar en ús del dret que li reconeix la Constitució, ¿com estudiarà si ha d'ésser obligatòriament escolar? Està clar que això té un argument en contra; el que esdevé en altres establiments, per exemple, en un hospital, en un reformatori o en una acadèmia militar; hi ha un nombre determinat de places disponibles i si s'està malalt i no hi ha plaça disponible, s'ha de passar la malaltia al carrer, perquè es topa amb un rètol que diu: «No hi ha llits». Jo crec que aquest tema no el té prou pensat el Govern. A mi m'escriuix de pensar que una persona, perquè no tingui beca ni certificats d'exàmens vulgui estudiar i no pugui. Jo comprenc que en certes Facultats no és possible, perquè seria molt difícil emmotllar-les a les possibilitats dels que no tenen beques, siguin pobres i vulguin estudiar, com, per exemple, la Facultat de Medicina o la d'Estudis Superiors d'Agricultura, estudis que han de fer-se a la llum del dia; però hi ha unes altres matèries, com, per exemple, l'estudi de les ciències matemàtiques, que no requereix aparells de laboratori i que n'hi ha prou, per a cursar-los, amb la llum, els llibres i la intel·ligència. I ara que parlo d'aquestes matèries que no necessiten laboratoris i que poden ésser estudiades amb una compatibilitat perfecta amb el treball manual i que sense beques hi ha d'haver perfecte dret a estudiar-les, recordo que el senyor Conseller de Cultura ha parlat d'uns estudis universitaris per a obrers. Realment, és una notícia que em plau, el que els obrers que tinguin tendència a estudiar la filosofia — i la filosofia sempre serveix, almenys, per a prendre amb resignació les calamitats d'aquest món (*Rialles.*) — puguin fer-ho, però veig que aquests estudis també són de pagament, i els drets són de 10 ó 20 pessetes. Doncs bé, no es podria fer amb part dels estudis d'altres Facultats el mateix que sembla que s'ha fet amb la Facultat de Filosofia i Lletres, perquè si no hauria de dir, com Arias Montano, quan va anar a Salamanca — i no ho dic perquè hi ha a la Cambra metges i lletres que ho coneixen sobrerament. (*Rialles.*)

Nosaltres volem fer remarcar que no se'ns ex-

plica la inversió de les 250,000 pessetes després dels plans del Govern sobre el Patronat, perquè jo no vull acceptar, ni tractant-se d'una persona tan grata i tan autoritzada com el senyor Conseller de Cultura, que el Parlament no pugui tenir intervenció, per autònoms que siguin aquests organismes, perquè nosaltres som la sobirania de Catalunya i Catalunya pot, limitant-se, delegar la seva autonomia quan ho cregui oportú, i al capdavant la pregunta que jo vaig fer, que apuntava el senyor Gassol, és que el Patronat és autònom, però el Govern hi té representants que no són autònoms, sinó que dintre del Patronat porten la veu del Govern i han de seguir les directrius que el Govern els assenyali; després, vingui el Govern i expliqui quines són; el senyor Gassol ho ha fet, amb una claredat que nosaltres li agraïm, amb una amplexa de mires per al dia de demà, que no ha de deixar d'haver-hi els inconvenients d'avui, per a procurar que se'n beneficiï la immensa majoria dels ciutadans dels pobles, amb beques o sense. Del contrari, no hauria de retirar aquella frase que vaig dir ja aleshores de què «la Universitat, per als rics»; procuri que sigui cada vegada per als menys rics o sigui per als veritables pobres, perquè el dret d'estudiar i aprendre ha d'ésser per a tothom, i moltes vegades no precisament per una beca que respon al que se'n deia de vegades, abans, que es guanyava el curs netejant la fusta del banc amb la part menys estètica del nostre cos. Per ara, res més.

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar.

El Sr. SERRA I HÜNTER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Andreu.

El Sr. ANDREU: Senyors Diputats: Els signants de l'esmena que avui es discuteix, en presentarla, potser més que oposar-nos al dictamen de la Comissió de Cultura fet per companys nostres, ho fèiem amb l'intent de què es plantegés aquí al saló de sessions un problema que estimàvem essencial, que és el de la supressió de l'ensenyament lliure. Jo he escoltat gran part de les manifestacions fetes pel Conseller senyor Gassol i he de reconèixer que si el Patronat Universitari ha suprimit aquest ensenyament, no ho ha fet amb la idea de tancar les portes de la Universitat a tots aquells estudiants que es veuen obligats a fer la carrera lliure, no per la seva voluntat, sinó per la carència de mitjans econòmics que els permetin poder-la fer oficial. El Patronat Universitari ha suprimit l'ensenyament lliure per a fer possible a tots aquests estudiants el participar en l'ensenyament oficial; és a dir, per a fer una cosa millor del que era en realitat abans, per a fer que aquests estudiants que abans havien d'estudiar lliures, avui puguin fer-ho oficialment, perquè el Govern de la Generalitat es preocuparà de concedir beques i pensions a aquests estudiants perquè puguin cursar dintre de la Universitat autònoma.

Jo voldria de totes maneres cridar l'atenció al senyor Gassol i al Govern de què potser la realitat demostrarà que hi haurà dificultats per a portar a terme, d'una manera total, aquesta supressió de l'ensenyament lliure, malgrat la bona voluntat que tingui el Patronat Universitari a suplir-lo amb beques i pensions; que això potser porti als representants del Govern en el Patronat a haver de pensar en altres solucions, en haver de buscar altres formes de poder suplir l'ensenyament lliure, perquè

del contrari, jo sí que crec que es lesionaria l'interès i les ganes d'estudiar de tota una sèrie de gent de classe mitja i de classe obrera que es veurien privats de seguir els camins de l'ensenyament on els porta la seva vocació.

Per això, a nosaltres l'única intenció que ens guiava era que el Govern recollís aquest estat d'opinió que nosaltres no fem més que traslladar aquí, estat d'opinió fet al carrer; en poblacions com la nostra, fora de Barcelona, on l'assistència a la Universitat representa encara un perjudici més greu que dintre de la ciutat; no hem fet més que recollir l'ambient d'aquestes poblacions i portar-lo aquí. Encara que avui aquest problema no es pugui resoldre, jo tinc almenys la satisfacció que aquest intent haurà servit perquè el Conseller de la Generalitat hagi tranquil·litzat tota una sèrie de famílies de fora de Barcelona on el problema és més fort i més important, que veuran que les mesures del Patronat Universitari no van encaminades a perjudicar-les, sinó encaminades a millorar situacions anteriors i fer encara que el dia de demà puguin els estudiants cursar els ensenyaments amb més llibertat que fins ara i encara amb més competència. Per això jo dic, en nom dels signants d'aquesta esmena, que nosaltres la retirem. Plantejat ja el problema, amb les explicacions donades pel Conseller de Cultura, nosaltres només hem de dir que continuem tenint encara més la nostra absoluta confiança en el Conseller de Cultura senyor Gassol; que estem segurs que ell amb la seva tàctica, amb el seu treball, procurarà resoldre el més ràpidament possible un problema que nosaltres havíem presentat potser d'una manera crua, potser d'una manera excessivament clara, i potser ferint susceptibilitats de persones no representades en aquesta Cambra i que gaudeixen d'autonomia. Però nosaltres tenim aquesta confiança tan absoluta que no necessitem mantenir aquesta esmena; la podem retirar, i votar tranquil·lament aquest crèdit que ens demana el Conseller de Cultura de la Generalitat, amb la seguretat absoluta que el Conseller de Cultura, trobarà el mitjà d'influir damunt del Patronat, per mitjà dels representants que hi tingui el Govern, per a solucionar aquest problema que nosaltres hem plantejat i que avui pre cupa a gran nombre de famílies de Catalunya.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Senyors Diputats: Quan es va suspendre l'altre dia el debat promogut per l'esmena presentada pel senyor Andreu i altres signants, jo havia demanat la paraula, i havia demanat la paraula perquè el senyor Andreu havia demanat expressament l'opinió de les Minories respecte del problema que plantejava amb la seva esmena. Ara, jo em trobo que per l'ordre com s'ha desenrotllat aquest debat em toca de parlar quan el senyor Conseller ja ha respost i quan els senyors signants de l'esmena ja l'han retirada. No voldria que això pogués donar lloc a què es cregués que jo vull fer un ús innecessari de la paraula. El requeriment del senyor Andreu perquè les Minories manifestessin l'opinió sobre aquest afer, em penso que subsisteix; per altra banda, jo no podria deixar passar aquesta ocasió per a dir-hi la

meva opinió, perquè l'he sostingut fora i semblaria que ara l'escamotejava dintre d'aquest Parlament.

Jo sóc dels que creuen que la solució que s'havia de donar a aquest afer que aquí hem anomenat, no sé si amb molta propietat, de l'ensenyament lliure — de vegades a les coses costa de trobar-los un nom que s'adapti exactament a la seva modalitat —, no és el que convindria als interessos veritables del poble de Catalunya. El senyor Conseller i ara jo he de fer un aclariment abans de prosseguir — s'ha referit a una campanya insistent en pro de l'ensenyament lliure, campanya política d'un matís determinat i del qual ell vol fer una mena d'eco amb aquesta discussió que tenim aquí. Jo voldria dir al senyor Conseller que aquesta discussió, sobre el que jo no en dic l'ensenyament lliure, sinó la llibertat de l'ensenyament, que és una cosa més ample dintre la qual entren tots els problemes d'organització de l'ensenyament i la discussió de qui és que té la funció de l'ensenyament, problema polític, essencialment polític, en el qual jo no defujo l'afirmació de tenir-hi una posició determinada, es pot discutir, jo estic disposat a discutir-ho en qualsevol moment, però en aquest moment jo no he vist en les manifestacions dels senyors Diputats que han intervingut en aquest debat, ni hi havia en la intenció meva en el moment de demanar la paraula, la voluntat d'introduir aquesta discussió.

Es un problema de fet que ens plantejem; i és només en aquest terreny que jo avui voldria intervenir. Nosaltres estem parlant d'una Universitat, que és una sola Universitat que tenim a Catalunya; i això fa que haguem de veure com si fossin una sola cosa, confosa i barrejada, dues funcions que són distintes. Hi ha una funció ensenyant, formativa, és la funció pròpia de la Universitat, que si volem que la Universitat sigui autònoma hem de considerar que aquesta funció és l'esfera més pròpia de la seva competència; hem de considerar que si tenim confiança per a donar a la Universitat aquesta autonomia, el menys que aquesta confiança pot significar és que la Universitat, aquest ensenyament que ha de donar, se l'organitzi com li sembli millor.

Però hi ha una altra funció, que és l'atorgament dels títols professionals, i aquesta no és una funció universitària, no és una funció de competència pròpia universitària; és una funció d'Estat que la Universitat la fa, no en virtut de la seva pròpia competència, sinó per una delegació de l'Estat, perquè l'Estat ha de tenir l'instrument propi per acreditar-li que quan atorga un títol d'aquest l'atorga justificadament. I és a base d'aquesta distinció, com nosaltres hem de situar les coses.

Quan es parla dels exàmens lliures, sembla que es reclami que continuï un procediment amb el qual ningú no hi ha estat mai conforme; és a dir, sembla que es reclami que continuï aquest procediment mitjançant el qual un home, agafant-se a uns programes que la Universitat ja li ha donat i a uns textos que la Universitat ja li ha assenyalat, fa una preparació purament memorista i se'n va a subjectar-se a un examen insuficient mitjançant el qual se li atorga el document acreditatiu d'una competència professional. Si el que demanaven els se-

nyors Diputats que han fet ús de la paraula fos això, que jo ja sé que no, jo ara no m'aixecaria a unir la meua veu a la seva, sinó a oposar la meua opinió i el meu vot contra el d'ells. Però jo sé que ells no demanaven això, i encara sé més: jo no puc fer a la Universitat, als professors, als catedràtics de la Universitat de Barcelona, l'ofensa de creure que ells no tenen més enginy, no tenen més experiència, no tenen una iniciativa més eficaç que la que els podria portar, en el cas de voler fer subsistir un procediment per a donar un títol als que no han estudiat a la Universitat, a continuar aquest procediment que tots estem conformes en desterrar. Però pot haver-hi un procediment que sigui digne, acceptable i suficient; perquè quan demanem que es doni una facilitat perquè la Universitat justifiqui la competència professional d'un que no se l'ha formada dintre les seves aules, no demanem que justifiqui competències insuficients, nosaltres no li posem limitacions a les garanties que vulgui prendre; en aquest sentit també serà competència de la seva autonomia l'establir la forma de prova. I no solament les formes de prova, que podran ésser tan dures, tan aspres com sigui necessari, i indubtablement han d'ésser molt més dures i molt més fortes que a les que es puguin sotmetre els que han seguit els seus estudis en la Universitat, sinó que poden contenir preceptes que harmonitzin aquelles diferències que hi ha entre les diverses carreres a les que feia allusió el senyor Simó i Bofarull, que per a determinades professions no n'hi hagi prou tan sols amb aquestes proves, sinó que s'exigeixi un període pràctic i s'exigeixi que es compleixi bé.

Jo no demano en aquest cas un procediment que m'hagi d'inventar; jo demano simplement que quedi subsistent un procediment mitjançant el qual aquells que realment s'hagin format una preparació que es pugui considerar equivalent a la que dona la Universitat, tinguin la manera d'obtenir el mateix títol que dona la Universitat. Amb això, obtindriem una cosa: a nosaltres ens interessa que les seleccions es nodreixin del nostre esperit. Aquells senyors que s'acullen a l'examen formulari, memorístic, de preparació improvisada, que han arribat a ésser la patent i el crèdit comercial de determinades universitats espanyoles, continuaran acollint-s'hi, perquè nosaltres encara, desgraciadament, no tenim manera d'evitar que després, quan ens vinguin amb el seu títol donat per l'Estat espanyol, no es trobin aquí (i això és una cosa dolorosíssima) en la mateixa situació, amb els mateixos drets que tinguin els que hauran sortit de la Universitat nostra. Però aquells que realment representin una selecció, aquells que realment tinguin un esperit superior a aquests, nosaltres, fins amb aquesta forma de prova posada al marge de l'escolaritat, nosaltres els hi podem inculcar un esperit nostre, els hi podem exigir una formació nostra. Això ho pot fer la Universitat. Jo no demano que la Universitat eixampli les seves portes perquè per elles hi puguin passar, encara més que no hi havien passat abans, els ineptes amb els aptes. Jo el que demano — i el que em penso que demanen tots els Diputats que han parlat — és que hi hagi una porta oberta per a compensar tots aquells casos que no hi ha ma-

nera de resoldre mitjançant cap dels sistemes a que ara s'acut. El sistema de beques! Està molt bé el sistema de beques. Però el sistema de beques sempre és una cosa limitada, que no sabem mai si ens respon o no a les necessitats, que no es pot aplicar sense uns tràmits, que actua moltes vegades quan la vocació ja és determinada; però que potser no podrà actuar en moments en què la vocació està en curs de formació i potser es determina quan la vida ja no ha situat a l'home en aquell pla que encara li resulta una solució l'acollir-se a una beca. Té un altre inconvenient: la major part de les vegades, quan el regulem? El regulem a la sortida de l'escola; és un ideal. Avui dia és un ideal anar judicant els homes per petits trossos i destinar-los definitivament per petits trossos de la seva vida. És una mena de determinisme al qual jo no em sento avocat. És molt convenient que nosaltres poguem fer aquesta determinació de nois dotats i nois super-dotats, que poguem saber què és, segons l'orientació professional, el que podem esperar d'ells. Però tot això no pot passar d'uns certs límits, perquè tampoc són coses concluints. No podem deixar que el noi, als 14 anys, per exemple, sigui judicat, i d'aquell judici que en fem, en depengui ja tot el seu avenir. Pot ésser judicat perquè aquell judici li serveixi a ell, als seus pares i als que tenen la responsabilitat respecte a ell, d'una orientació; pot ésser judicat per a beneficiar-se d'aquest aspecte de les beques, però no podem deixar el problema tancat aquí, perquè aleshores neguem una cosa que és la mateixa dignitat de l'home, que és la seva perfectibilitat, la seva facultat de reaccionar de tal manera que una vida es pugui convertir en un moment completament en la cosa contrària del que havia estat fins aleshores; i aquest cas l'hem trobat moltes vegades. Què ens dirà la capacitat d'una persona en el moment de posar-se a estudiar? Ens ho dirà unes condicions intel·lectuals, unes condicions físiques, però ens ho dirà, també, unes condicions morals, unes condicions morals que ens poden modificar en qualsevol moment, i ens ho diran altres coses. Moltes vegades la vocació es desperta molt tard, perquè l'home es posa tard en contacte amb unes realitats que són les que li fan veure un camí a seguir.

El Sr. GALÉS: Com Sant Ignasi!

El Sr. ROMEVA: Com el que sigui. En la vida dels sants hi ha una pila de coses d'aquestes i en la vida dels que no són sants n'hi ha una pila també, i jo els considero igualment respectables. Hi ha una cosa que per a mí no se li dona el valor que se li hauria de donar, i és l'esforç de l'home que treballa i es prepara un estat superior de cultura. Jo no tinc preocupacions, jo no és que consideri que el passar d'un estat d'obrer manual, per exemple, al d'una professió d'aquestes que se'n diuen intel·lectuals, hagi d'ésser sempre un ascens. Jo crec que el treball té una dignitat que resideix en ell mateix i que aquesta dignitat és la mateixa en l'obrer manual com en l'obrer intel·lectual, i crec, encara més, i és que no hi ha cap treball manual que no sigui al mateix temps un treball intel·lectual. Però jo el que crec és que tant si es considera com un ascens en la seva dignitat com a home, com si es considera

simplement com una porta que es vol obrir per a aplicar amb més fruit les activitats per a seguir una vocació, hem de fer que la porta quedi oberta a tots aquells que volen entrar-hi, venint a representar un progrés o una rectificació de la seva vida.

I aquest aspecte no es pot regular, no es pot preveure, no es pot tenir estructurat amb un sistema, i això és el que la Universitat a Catalunya pot oferir, i ho pot oferir més en aquest moment en què l'altre sistema, el sistema de les beques que jo considero insuficient per amplitud que se li doni, és encara més insuficient perquè no ha pogut arribar a un estat de desplaçament.

S'ha parlat dels cursos per als obrers. Bé, en el fons els cursos pels obrers vénen a ésser una justificació d'això que estem dient. Si aquella escolaritat que sembla tan imprescindible que ha de prendre una sèrie d'hores del dia, arriba un moment en què pot ésser restringida i pot ésser adaptada a les necessitats de l'obrer en el sentit de prendre-li només aquelles hores que el treball li deixa lliures, aleshores, una de dues: o aquest obrer el volem considerar d'una condició inferior o hem d'admetre que ell és capaç d'obtenir-se aquesta preparació. Aquesta preparació, l'obrer de Barcelona, naturalment, ja la pot obtenir a la Universitat. Jo no trobo mal fet que la Universitat hagi obert aquest camí, però nosaltres hem de tenir l'aspiració que Catalunya sigui una ciutat tota ella, i que els nuclis de fora creixin i es facin forts, puig que hem de tenir un gran interès en descongestionar Barcelona, perquè els grans problemes de Catalunya vénen una mica d'aquesta gran extensió que té Barcelona. Vol dir que nosaltres, si anem desenrotllant aquesta idea, hem de conspirar perquè creixin i no perquè s'empetiteixin els nuclis de fora, i si creixen, hem de considerar que allà hi hauran obrers i hi haurà gent d'estaments modestos que no són solament els obrers, que també hi ha tota una altra classe — perquè la proletarització del món és una onada que va pujant cada dia i arriba més amunt d'aquesta piràmide de la societat —, hi han moltes famílies modestes a tot arreu que no poden mantenir els seus fills durant els deu, dotze o tretze anys que representa el tenir-los a Barcelona, encara que se'ls donés matrícula gratuïta, perquè no poden prescindir del rendiment i de l'ajuda que els porta llur treball. I a aquests els hem de tancar la porta? Si n'hi ha un — jo no demano que ho facin tots, jo no demano ni tan sols que s'estimuli que ho siguin tots, si això no és necessari, si això no ha d'ésser un benefici —, però si n'hi ha un, o dos, o tres, ¿per què no poden tenir oberta, amb totes les garanties que la Universitat cregui que hagi de prendre, aquesta porta?

Aquest és el sentit del que jo penso, aquest és l'interès que m'ha fet aixecar a sumar la meua opinió a l'opinió dels altres senyors Diputats que han parlat aquí. Jo em penso que no hi ha res inconciliable entre el que la Universitat es proposa, entre el que ens ha manifestat el senyor Conseller de Cultura i el que diem nosaltres. És una qüestió, només, de portar una reforma, sense masses radicalismes, atemperant-la a la realitat, i no tancant d'una manera absoluta les portes. Jo crec que és molt millor que la Universitat tingui un procediment establert de prova per a justificar la competència d'aquells que s'hagin format per

ells mateixos, que no que s'hagi d'anar a reconèixer aquests casos quan fossin molt vidents, fora de la Llei i fora de les normes establertes.

Això és el que jo havia de dir en resposta al requeriment que un senyor Diputat em va fer l'altre dia, i per correspondre també a les manifestacions que ha fet el senyor Conseller de Cultura.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSÀ: Senyors Diputats: Retirada l'esmena pel primer dels seus signants, gairebé no caldria parlar més d'aquesta qüestió si no hagués estat que el senyor Conseller de Cultura, en el seu eloqüentíssim discurs, ha fet unes consideracions a l'entorn de l'ensenyament i de les possibilitats que les classes treballadores tenien en el mateix, el que ens obliga, com han fet els diversos sectors de la Cambra, a fixar la nostra opinió respecte d'això.

De totes maneres, si no hagués tingut altra virtut, aquesta esmena, tindria la d'haver reproduït per tercera vegada ja, en aquesta Cambra, una qüestió transcendentalíssima, i és la de què el proletariat reivindica els drets a l'ensenyament amb la mateixa energia, amb el mateix entusiasme, que reivindica la seva independència econòmica. I avui hem pogut constatar, per boca, primer de l'honorable senyor Conseller de Cultura, més tard pel nostre estimat company senyor Simó i pel senyor Romeva, que en realitat quan es plantejaven aquestes qüestions, salvant petites diferències explicables per les diferències ideològiques que mantenim uns respecte dels altres, en el fons del fons coincidim en reconèixer que a les classes treballadores ningú els podia discutir, ni ningú els podia negar, el reivindicar els drets a l'ensenyament.

Deia el senyor Simó i Bofarull, molt encertadament, que ell no defensava, perquè no era defensable, l'ensenyament lliure. Evident; nosaltres tampoc el defensem l'ensenyament lliure. Nosaltres sabem per experiència personal la tragèdia que representa treballar i seguir una disciplina d'estudis, per modestos que siguin. Sabem la quantitat d'hores que hem de robar al descans, que hem de robar al costat de la família i, sobretot, a aquelles vicissituds que es passen en les èpoques d'exàmens, en les quals no es poden destinar unes hores lliurement i obertament a la preparació per a concórrer-hi, sinó que al matí hom ha d'anar al taller sabent que després, en lloc d'anar a casa amb els teus, has de presentar-te davant d'uns senyors que, si unes vegades són gent cordial i afectuosa, d'altres vegades amb llur sola cara ja paguen. No defensem pas l'ensenyament lliure, no, senyors. Primer, perquè l'ensenyament lliure pressuposa forçosament desigualtat de classes, pressuposa una desigualtat de condicions en la collectivitat, i afirma una vegada més l'existència de classes que molts senyors s'han proposat desmentir, i volent-la desmentir volen gairebé negar la pròpia realitat, perquè en tots els ordres de la vida es manifesta la seva existència. No podem pas ésser-ne defensors, perquè, ultra l'haver manifestat l'esforç que representa per a l'individu que es proposa cursar uns ensenyaments d'aquesta manera, sense cap més orientació del professor; ultra això, queda marcat àdhuc en les collectivitats professionals com a home de condició social inferior i ha de tenir unes con-

dicions de tal naturalesa excepcionals, perquè se li dispensi la modèstia del seu origen. Jo recordo una vegada, senyors Diputats, que en una escola industrial de Catalunya fou nomenat un Director d'origen modest, i un professor d'aquella escola, que feia precedir el seu cognom d'un *de* com una casa, s'entretenia dient : «Es d'origen modest, és fill d'un sastre». I això demostra el que acabo de dir, que per damunt del valor personal sempre aquell home que ha tingut un origen modest i ha tingut de cursar l'ensenyament lliure, queda marcat entre els seus propis companys.

Podríem continuar esmentant raons per a demostrar que nosaltres no podem ésser de cap manera partidaris de l'ensenyament lliure, que som partidaris de l'abolició de l'ensenyament lliure. Ah!, però això no vol dir que siguem partidaris de l'abolició de l'ensenyament lliure tal com l'ha fet actualment la Universitat de Barcelona, i en aquest concepte, d'ésser o no partidaris de la manera com ho ha fet la Universitat de Barcelona, estem en aquesta posició del senyor Simó i Bofarull: en tenim prou amb la indicació del senyor Conseller de Cultura, en fer-nos saber que això era una campanya que porta gent interessada en desprestigi la nostra Universitat autònoma, perquè nosaltres no seguim per aquest camí. Nosaltres no seguirem mai cap suggestió que condueixi a desprestigi les nostres Institucions, i molt menys la Universitat, que ha d'estar rodejada de tots els prestigis i que nosaltres hem de procurar que en sigui mereixedora. Perquè no n'hi ha pas prou en què nosaltres volguem prestigiar la Universitat; cal que la Universitat es prestigii per ella mateixa, i en dir la Universitat, volem dir la competència i la imparcialitat dels seus professors, la conducta dels alumnes, i el valor posterior dels propis alumnes. Perquè no en trauríem res que nosaltres volguéssim que la Universitat fos una cosa respectable, si els elements que la componen fossin unes persones que s'entestessin en ésser irrespectables; però com que avui això ens portaria també a unes digressions perilloses, que no sabem si nosaltres ens sabríem abstenir de fer, no volem entrar en aquest terreny vidriós, preferim deixar-ho i acatar el consell del nostre estimat amic el senyor Conseller de Cultura.

No volem de cap manera anar a dictar les normes de com s'ha de regir la Universitat autònoma de Catalunya. Ens en guardarem prou, i menys jo, pobre de mi!, que gairebé és una audàcia mai vista el que jo m'atreveixi a parlar d'aquestes qüestions a un auditori selectíssim com el que ara m'escolta. Però dic que malgrat el no voler intervenir en les qüestions en les quals solament la Universitat està facultada per a intervenir, nosaltres tenim el deure de manifestar quines són les nostres opinions respecte de com hauria de funcionar la Universitat, i això sí que podem fer-ho, i ho podem fer sota el punt de vista de ciutadans simplement, i tenim el deure de fer-ho perquè representem una classe social que hi està tan interessada com els que més.

Deia el senyor Conseller de Cultura en un pasatge del seu discurs, que s'havia d'anar amb compte en no produir excessius titulars, que havíem d'anar amb molta cura en què no hi haguessin massa metges, perquè aleshores potser no hi hauria prou malalts, o que no hi haguessin massa advocats,

perquè aleshores potser no hi hauria prou plets — encara que crec que l'abundància d'advocats seria la manera segura de què els plets s'incrementessin...

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: No! (*Rialles.*)

El Sr. FRONJOSA: Jo us dic que això no és cap perill. És un perill ara, perquè la suposició de què pel sol fet de tenir pessetes s'està en condicions per a ingressar a la Universitat, és el que produeix aquest problema. Avui, per anar a la Universitat, només cal tenir una cosa; però la indispensable, la necessària, la que realment hauria d'ésser la única que possibilités el seu ingrés, aquesta no compta. Un home tindrà tot el talent que vulgui, tindrà tota la vocació que vulgui per a una carrera; haurà demostrat, fins en els jocs de la seva infantesa, una predisposició natural per seguir una disciplina d'estudis, però si no té pessetes aquell home no els podrà cursar i es veurà obligat a ésser sempre un manobre, un terrassà, un adscrit a la gleba. Però vindrà un adoquí, un home que hagi demostrat indolència i fins moltes vegades el seu *papà*, per tenir-lo una mica subjecte, el portarà a unes aules universitàries; i, com que té diners, totes les portes se li obren, i això sí que ha de produir aquest perill que el senyor Conseller de Cultura ens presentava a tots. Però ja comprendrà que a mí això no em pot emocionar ni em pot fer impressió, perquè precisament la responsabilitat ve d'aquest sistema universitari que nosaltres estem blasmant. Per tant, esmeneu-lo i això no passarà; perquè l'ensenyament — i ho sap prou bé el senyor Conseller de Cultura — l'ensenyament superior no pot ésser una cosa inconexa, desarticulada de l'ensenyament primari. Amb encert, el senyor Romeva, d'una manera molt natural, ho exposava. L'ensenyament superior, mentre estigui, com està, desarticulat d'una manera total i absoluta de l'ensenyament primari — i aprofito la circumstància de tenir entre els companys a l'illustre doctor Serra i Hünter, actual President de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona — mentre l'ensenyament superior no sigui una cosa lligada, sense solució de continuïtat, amb l'ensenyament parvular, passant pel primari i pel secundari, i mentre, en lloc d'entrar els que tinguin pessetes a l'ensenyament superior, hi entrin sols els que en aquest curs de la instrucció hagin demostrat una capacitat suficient per a fer-se'n mereixedors. És clar que ens trobarem amb una cosa que serà molt difícil d'esbrinar: el veure, quan estigui establert un règim de beques, quins són aquells que per la seva voluntat i per les seves condicions personals són mereixedors d'ésser seleccionats.

D'una altra qüestió s'ha ocupat el senyor Conseller de Cultura: dels cursos universitaris per a obrers. No en parlem d'això; no en parlem d'això, perquè aquesta és una altra manifestació de l'ensenyament de classes.

Jo ja deia l'altre dia que la satisfacció no és obtinguda, sabent, per exemple, quatre nocions elementals de filosofia ni sabent la regla de càlcul amb més o menys deficiència. No es tracta d'això, senyor Conseller de Cultura; som més exigents nosaltres. No es tracta de què a la nit els obrers puguin anar després de treballar a estudiar uns

cursets de la Història de la Filosofia. No és això; es tracta de què aquell obrer que tingui condicions naturals per a seguir uns estudis superiors, els pugui seguir i no s'hi val a volguer-se'l enganyar amb cursets d'aquesta naturalesa.

Per altra banda, no és el treballador el que ha d'anar als savis, sinó que són els savis els qui han d'anar als treballadors. I sinó, jo em permeto fer una pregunta al senyor Conseller de Cultura: ¿Està satisfet dels resultats d'aquests cursets per a obrers? I no en parlem més!

El Sr. CONSELLER de Cultura: Perquè no he d'estar satisfet?

El Sr. FRONJOSA: Jo tinc una concepció del treballador, que no és aquella que creu que solament és treballador el que fa ferritja o encenalls.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Ja exposarà en contestar, què és el que persegueixen el Govern de la Generalitat i el Patronat de la Universitat en fer els cursos per a obrers. Ja contestaré després.

El Sr. FRONJOSA: El fet és, senyor Conseller — i jo ja sé que no l'he d'estimular, ja ho sé, perquè sé com pensa la V. S. respecte d'això — el fet és que nosaltres — i en dir «nosaltres» volem dir nosaltres i vosaltres i tots —, hem d'afirmar cada vegada més la necessitat d'anar a la creació d'un règim de beques.

La V. S., que ha viatjat més que jo, sap que a França els seus grans homes gairebé tots són gent que han estudiat per règim de borses: Poincaré, Herriot, Laval; l'altre dia ja ho dèiem i no hem de tornar-ho a repetir. I hem de convenir que per molt espectacular que sigui l'ensenyament de molts països jo ja estaria content si l'ensenyament de Catalunya tingués la qualitat de l'ensenyament de França. Jo restaria molt content.

Aquí el que no s'ha dit és que hi ha una raó que ha determinat el Govern a presentar aquest Projecte de Llei, relatiu a un crèdit de 250,000 pessetes per a la Universitat de Catalunya; i el fet és que ens passa amb l'ensenyament el que ens passa en matèria d'Obres Públiques, de Treball i amb tot: que l'Estat espanyol ens ha donat una pila de facultats, i cap pesseta. És aquest el problema; i, mentrestant, nosaltres teníem una pila de projectes en el que fa referència a la Universitat. I, arreconats tots aquests Projectes, sols hem arribat a dues conclusions: una, que ha quedat apartada de la Universitat una gent que volia estudiar; i jo he de dir al senyor Conseller de Cultura que tan sols hi hagués existit un alumne que hagués volgut estudiar lliure, tenia el deure moral de respectar-lo. No calia que fossin precisament vuit o nou els que haguessin volgut estudiar lliure, sinó un tan sols que n'hagués existit calia respectar-li aquest dret. I l'altre resultat ha estat que després d'haver patit molt per arribar a l'actual Estatut Universitari, perquè se'ns regatejaven les facultats i gairebé la competència, l'Estat no ha donat ni cinc cèntims i som nosaltres els que amb els nostres diners hem de mantenir l'ensenyament.

Aquesta és la realitat; i nosaltres diem que estem d'acord en mantenir la Universitat, però el que volem és que quan el Parlament voti una quantitat per a la Universitat autònoma, no sigui sols una classe social la que gaudeixi d'aquesta quantitat, sinó que sigui destinada per tot el poble de

Catalunya. I mentre funcioni la Universitat autònoma de la manera que avui funciona, i tingui les possibilitats econòmiques que té, nosaltres tenim la convicció de què les seves portes sempre estaran tancades a la classe a la qual nosaltres pertanyem.

No teníem altra cosa a objectar que això. I res més.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Serra i Hünter té la paraula.

El Sr. SERRA I HÜNTER: Senyors Diputats: Recollir totes les suggerències i objeccions que han fet els Diputats dels diferents sectors de la Càmera no és un comès meu, sinó del senyor Conseller de Cultura. Totes elles giren a l'entorn de l'estat actual i del procés que ha seguit l'estructuració de la Universitat autònoma, el mateix en la seva organització, que en la dels altres Consells que avui poden considerar-se complementaris, el Consell de Primer ensenyament i el Consell de segon ensenyament. Però en el curs de les objeccions fetes se n'han fet constants allusions, que podem dir que gairebé més que allusions podrien representar una vertadera acusació per a mi, no sols com a universitari, sinó també per haver format part fins el mes de novembre passat de l'actual Patronat de la Universitat autònoma. I per això no poden restar incontestades aquelles afirmacions que s'han fet aquí per alguns Diputats, que sento ara que no estiguin presents a la Cambra, perquè s'ha discutit la motivació de la presentació d'aquest crèdit, però en canvi no s'ha discutit allò de bo que hi ha en l'exercici de l'autonomia de la nostra Universitat; i és que aquesta Universitat no és pas la Universitat a què alludia el senyor Simó i Bofarull. D'aquella Universitat tots en tenim un amarg record, així i tot encara jo podria fer excepcions honorables per a demostrar que si no era una Facultat, era una altra, la que en aquells temps representava encara una superioritat indiscutible sobre totes les demés Universitats de les terres ibèriques.

I el nostre renaixement, no ho oblideu senyors Diputats, va ésser promogut en gran part per un nucli d'universitaris, i l'esperit renaixentista, democràtic i catalanista, ha sorgit també de les aules universitàries. Per tant, deixem de banda aquella Universitat que no era més que una fàbrica d'expèndre títols i quedem-nos amb aquella altra que representava quelcom encara del seny i de l'esperit racial. Pocs o molts homes hi han hagut en aquesta Universitat, i pocs o molts deuen haver-hi avui, i si algun restava a fora s'ha procurat reintegrar-lo i se l'ha cridat en el seu sí, sense que això vulgui dir ni una aprovació ni una reprovació i per tant res de crítica.

No vol pas dir això que la Universitat de Barcelona hagi assolit aquell grau de perfecció que tots indubtablement desitgem. Però a la contraposició ja no solament hi és entre la Universitat actual i la passada en la del període transitori. Permeteu-me que us digui breus mots, per a demostrar la transformació radical operada. Jo hauria volgut veure salvat aquí això, i tota la renovació de l'esperit universitari. Potser no hem encertat encara en el mètode o en els procediments,

potser hi hagi quelcom que no dongui satisfacció a les aspiracions de diversos sectors de la Cambra, com deia justament el senyor Fronjosà, però desitjaria que veiessin en aquesta actuació i en la portada a terme per mi des del Rectorat, la renovació total d'aquell esperit. I jo no voldria que se'm fes cap retret en aquest sentit, perquè quan la Universitat ha començat a nacionalitzar-se i s'hi ha introduït l'esperit de llibertat i democràcia, ha estat precisament en aquests anys que portem transcorreguts des de l'adveniment de la República.

S'han fet una sèrie d'afirmacions aquí que constitueixen més que la defensa d'una esmena o una interpellació, un veritable debat a l'entorn del problema universitari i això indica l'interès que té per a tots aquest problema i és d'esperar que el dia que es porti el mateix integralment a aquest Parlament i es discuteixi d'una manera àmplia, cada un des del seu punt de mira, podrem veure si és precisa una modificació en el règim actual de la Universitat, ja que per això la Llei hi ha deixat la porta oberta.

L'actual Universitat no és ni molt menys la Universitat que semblava dibuixar aquí el senyor Simó i Bofarull i algun altre senyor Diputat. En l'actual Universitat, suposant que tot el vell personal no respongués a les aspiracions naturals d'un poble culte que vol tenir el seu centre docent com l'exponent més gran de la cultura, amb tots els defectes, hi ha, en canvi, unes compensacions extraordinàries, perquè nosaltres — com indicava el senyor Gassol — hem deixat a l'alumne en la majoria dels casos amb la facultat d'escollir els seus professors, i al costat de mestres titulars que prevalent-se potser de la situació privilegiada que els donava el seu nomenament, podien deixar quelcom abandonada la seva tasca de catedràtics, hi hem posat professors agregats de competència similar, quan no superior, hi hem posat professors lliures i s'ha creat un cos de professors ajudants que representaven aquests desigs, que tenen totes les Universitats del món, de què el deixeble en sortir de la Universitat no la deixi, no l'abandoni, per a no recordar-se'n fins un moment que li fos necessari. Hem volgut donar més importància a la formació post universitària, que té un caràcter molt humà, més potser que quan s'és alumne i s'està pendent d'un examen final que capacita per a exercir una professió.

Jo em limitaré a recollir dues o tres consideracions que em sembla poden ésser objecte d'un comentari interessant.

Si aquí es tingués a la vista la documentació total de l'organització de la Universitat, des de l'aprovació del seu estatut, i dels seus reglaments fins a aquests fascicles on està condensada l'organització de les diverses Facultats, crec que en tot cas, si es volia fer un retret seria el contrari del que aquí s'ha fet, perquè representa una Universitat més bé d'aspiracions que de realitats. Per tant, ara, amb la nostra experiència, si nosaltres hem concebut una Universitat que potser no sigui adequada pel seu volum a la nostra potencialitat econòmica, això és cosa fàcil de rectificar, però tots convindrem — i sobretot els que militem en partits avançats — que sempre és preferible en aquestes coses pecar per excés que per defecte.

En tots aquests reglaments i en totes aquestes organitzacions hi ha un canvi tan total en la manera d'ésser de la Universitat, que jo puc dir a tots els companys d'aquest Parlament, que totes les Universitats d'Espanya — fins la de Madrid, aquesta que se'n deia i que encara en diuen algunes vegades, la Universitat Central — tenen posada la seva mirada en la Universitat de Barcelona i que els homes veritablement selectes d'aquests organismes estan esperant quins seran els resultats de la nostra experiència per a proposar-la al Govern i demanar que sigui adaptada a la seva vida escolar en tot allò que ens ha concedit el Decret d'autonomia.

Solament dues coses ens faran veure en un moment com ha estat de radical el canvi. El senyor Fronjosà deia: Bé; la porta està oberta únicament a l'home o al fill de l'home que té una bona posició o que pertany a una classe benestant, i jo dic que no és això, sinó que la porta s'ha obert per als aptes i ha estat tancada per als ineptes, ja que aquest examen d'ingrés busca, primer que tot, la capacitat de l'alumne. Amb el que té raó el senyor Fronjosà és amb la conveniència de discutir sobre si procedeix o no el sistema de beques o algun altre.

Jo, que en aquests moments no formo part d'aquest Patronat, però que sento amb la mateixa intensitat el nou esperit de la Universitat, i desitjaria — no ho he de negar, encara que no militi en el partit del senyor Fronjosà — que fos una realitat l'aspiració que tenen els socialistes per arribar a què no hi hagi absolutament cap diferència de classes per a aconseguir l'entrada als Centres superiors d'ensenyament, jo li diria que quan no bastés el règim de beques, que evidentment té dificultats i tots els defectes de què aquí s'ha parlat, encara quedaria una altra solució, i és la de què aquesta Universitat sigui desdoblada en una altra Universitat que pugui rebre totalment a la classe treballadora, bé en la limitació d'hores o en el que sigui; Universitat que jo crec podria estar oberta i actuar en unes hores en què si bé és veritat que es produiria el *surmenage* a què feia referència el senyor Fronjosà, constituiria, no obstant, una solució provisional fins que vingués aquella solució que representés l'ideal de tots vosaltres i de tots nosaltres.

Tot això depèn d'aquelles dificultats que varen impedir que la Universitat fos totalment nostra; és a dir, la raó última i fonamental, la raó aquesta que donen els filòsofs, que avui s'han alludit tantes vegades, senyor Fronjosà, i és aquesta: Es que el dia que la Universitat fos totalment nostra, aleshores sí que podríem estructurar-la segons tot el nostre esperit, i crec que el nostre esperit realment respon a aquestes dues grans directrius: la nacionalització de la nostra Universitat i la democratització de la nostra Universitat.

Jo deixo al company senyor Gassol, Conseller de Cultura, que reculli les altres afirmacions que s'han fet i crec que deixarà en una absoluta tranquil·litat els companys del Parlament. Però s'ha dit aquí quina era la significació equivocada dels estudis universitaris per a obrers. Jo voldria dir al senyor Fronjosà com ha estat i per quins motius, perquè jo també he pres en això una part activa. Sap perfectament el senyor Fronjosà que jo no sóc d'aquells que em vénen a buscar, sinó que jo vaig a les associacions obreres;

hi he anat durant molts anys i on realment he trobat aquest esperit més viu i més selecte i d'on crec que pot arrencar la regeneració de la Universitat, és precisament d'aquí. El dia que en la Universitat — jo ho he dit ja en altres ocasions — hi hagi tothom dels que hi ha d'haver i no hi hagi ningú dels que no hi ha d'ésser, alèshores tindrem nosaltres la solució completa del problema universitari, el mateix en el seu aspecte acadèmic que en el seu aspecte social. *(Molt bé.)*

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Cultura; però jo m'atreviria a pregar a la V. S. que quedés pendent en l'ús de la paraula, perquè havent-se acostat molts senyors Diputats manifestant a aquesta Presidència el seu desig d'anar a acomiadar l'honorable senyor President de la Generalitat, que com sap la Cambra marxa avui a Madrid, jo anava a consultar la Cambra referent a la conveniència d'aixecar la sessió. *(Assentiment del senyor Conseller de Cultura.)* S'acorda aixecar la sessió? *(Assentiment de la Cambra.)* Resta acordat.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dimecres

1. Precs i preguntes.
 2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret sobre el projecte de Llei creant el Tribunal de Cassació de Catalunya.
 3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial sobre el projecte de Llei de contractes de conreu.
 4. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Finances sobre el projecte de Llei de transferències de crèdit.
 5. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial (contractes de conreu) proposant una nova redacció dels arts. 15 al 26 del seu dictamen primitiu sobre el projecte de Llei de contractes de conreu.
- (S'aixeca la sessió a dos quarts de vuit i dos minuts de la vetlla.)*